

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Megjelenik minden SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 6 frt, félévre 3 frt,
negyedévre 1.50 kr

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

A kisiparosok.

A magyar kisiparosok helyzete ma olyan, hogy megirigylik bármelyik munkásuk sorsát, akit pedig ők fizetnek, a saját üzleti tőkéjük hozadékának feláldozásával, a saját végzett munkájuk bérének csökkentésével. A kisiparos ma már nem vállalkozó, mint a nemzetgazdaságtanok mondják, de nem is egyszerű munkás, mint a szociálisták állítják. A kisiparos e kettő között lebegő valaki, aminek neve nincs, ami azonban legtöbb esetben rosszabb bármely foglalkozásnál. A vállalkozó koczka z t a t, hogy jogot formálhasson a befektetett tőke rendes kamatain felül a koczka z a t n a k esetleges sikereit is élvezni s hogy tágabb tere nyíljon személyes tulajdonságait, előnyeit a saját érdekében kihasználni; szóval a tőkebefektetésen kívül a munkáját gyümölesztetni is akarja, míg a munkás azt eladja. No hát a kisiparos mai helyzetében a vállalkozónak egyetlen egy ismervét sem mutatja. Rendes körülmények közt az a kisiparos előre tisztában van azzal, hogy az ő befektetett ezer forintja még a takarékpénztári kamatokat sem hozza be, annál kevésbé számít jövedelemre. A kisiparos a pénzt jóformán be sem fekteti, mert forgó tőkével rendszerint nem rendelkezik, hanem álló tőkévé alakítja, üzlethelyiséget vesz ki s berendezi, ebből pedig nem vár s nem is várhat hozadékot, csak közvetett előnyt. Ez az előny az önállóság; már pedig, hogy milyen előny az önállóság, azt alig szükséges példákkal illusztrálni. A munkásból néhány száz forintja segítségével önálló ember lesz, akinek senki sem parancsol, akitől senkinek sincs joga valamit követelni s a kinek magának sincs joga valamit követelni, még a munkabéréért sem. A munkás önálló iparos lesz, hogy tetszése szerint dolgozhassék, s hogy tetszése szerint koplalhasson. Pedig azt gondolná az ember, hogy azért önállósítja magát valaki, hogy alkalmazott munkásai végzett munkájának értékéből hasznot húzzon, amennyiben ez az érték a részmunkák összeállításával s az iparcikk forgalomba hozásával (az iparos t. i. többé-kevésbé mind kereskedő is) rendszerint nagyobb s kell is, hogy nagyobb legyen, mint a fizetett munkabér. Hát így is volt ez mindaddig, míg a nagyipar meg nem hódította a világot olcsóságával s mindenre kiterjedő praktikus gondolkodásával. A kisiparnak jóformán alig maradt tere, sőt újabban már a mű-

izlésre is kiterjesztette figyelmét a veszedelmes konkurrens, a nagyipar, holott ez eddig a kisiparnak legbiztosabb előnye volt. A kisiparos ma éhen halna, ha maga a konkurrens, a nagyipar nem adna neki munkát. A cipész-mester, akinek a gyárosnál drágább munkáját nem akarják megfizetni, a munkásainak mégis kénytelen kiadni a bért s a mellett, hogy ő maga is naphosszat dolgozik, felkopik az álla. Ily körülmények közt a nagyiparhoz fordul s már alig végez befejezett munkát, hanem részeket készít és készített konkurrens számára. Ebben az esetben ismét nem vállalkozó, hanem ügynök, aki az ő helyiségében dolgozó segédek számára munkát szerez, a beszédett s az általa kifizetendő munkabérek különbözetét pedig mintegy közvetítési díj gyanánt tartja meg és szabad óráiban maga is dolgozik. A kisiparos a mai körülmények között egyszerű munkás volna, ha még külön áldozatot nem hozna az egzisztenciája érdekében (a befektetési tőke alakjában), amire a közönséges munkásnak szüksége nincs. Rosszabbítja helyzetét még az a körülmény is, hogy a kisiparos sokkal inkább függ a kereslet hullámzásától, a szezon viszonyosságaitól, mint az egyszerű munkás.

Illusztrációnak ennyi is elég. Hogy ily körülmények közt a kisiparost nem nehéz beugratni a szociálistákba, az világos; de hogy a szociálista kisiparos mennyivel lesz elkeseredettebb s mennyivel veszélyesebb elem, mint a szociálista munkás, arra még gondolni is veszedelmes.

A kisiparos ma még a nyomasztó adóteherről panaszkodik, melyet nehezen bír meg. Ugy lehet, nemsokára már hallgatni fog az adóról s ez nem is lesz már a tehetetlenség visszafojtott dübének baljós látú csendje, hanem titkos káröröm, mely arra gondol, hogy Magyarországon a magas adó is jó valamire: bizonyos polgári jogok gyakorlására. A kisiparos ma, súlyos állapotában is túlnyomóan birtokában van a választói jogoknak; lehet, hogy rövid idő múlva a ma még nem választó rész kissé többet fog nélkülözni, kissé jobban megerőlteti magát s kissé több jogot fog gyakorolni. Az eddig fizetett adóját kiegészíti a Celsius magasságig s gyakorolni fogja jogait, még pedig annak érdekében, aki őt erre a gondolatra hozta, aki elhagyatottságában felkarolta: a szociálisták érdekében. Ideális eszmékért való lelkesülés már sok anyagi áldozatot mutathat fel eredmény gyanánt és két-

ségbeesésében az ember még ellenségének is karjaiba veti magát, ha ez jól tud ámitani és jóakaró barátságot színelni. Ez pedig olyan ölekezés volna, melynek forrása könnyen megerőszelhetné a környezetet, melynek ereje könnyen összeroppanthatná azt, aki akadályként közbük állni merészkedett. Az első komolyabb tárgyalás, melyet kisiparosok szociálistákkal folytatnak, súlyt kölesönöz a munkás szociálistáknak, mely eddig éppen keresztülvihetlensége miatt tehetetlen s egy épp oly kevésbé tudományos, mint veszélyes ideális elmélet.

Mi őszintén óhajtjuk, hogy a kisiparosok mielőbb abba a helyzetbe jussanak, hogy megfizethessék a teljes polgári jogok gyakorlásához szükséges adót; de épp oly forrón óhajtjuk, hogy az, aki őket erre rá segíti, ne a szociálisták legyen, hanem az állambatalomnak figyelme, támogatása.

Kis jóakarattal sok bajnak eleje vehető s a kisiparosok nem csak rászorulnak, hanem meg is érdemlik ezt a jóakaratot. — F. —

Refleksziók.

A magyar közigazgatás rossz, de nagyon rossz. Lassú, mint a csiga. Nehézkedő, mint a vértess katona. Korruptiónál fogva erkölesten, mint a félvilági hölgy. És megbízhatatlan, mint a hamis tanu.

Tények ezek; tagadni, ki merné? Nincs is élő lélek Magyarországon — már mint, a ki a közigazgatásunkat védelmébe venné. Sőt ellenkezőleg: mindenki szidja. Az egyik csak azért, hogy az államosítás szükségességét bizonyítsa vele. A másik, hogy a közigazgatás reformját kivívja.

Államosítani! — ez nálunk az úgynevezett „mértékadó“ körökben a jelszó. Mintha az államosítás üdvözítene. Mintha az államosítás a gyors, könnyed, tiszta kezű és megbízható közigazgatást biztosítaná!

Nálunk csupán egy módszer segíthet a közigazgatás bajain: a mai rendszert — jegyezzük meg jól: rendszert, nem pedig a választási elvet — meg kell rohanni tüzes vasvesszővel, összetörni, mint a cserépedényt, és az apró darabkákat hamuvá égetni.

És a hamuból majd kel új életre a közigazgatás, akárcsak a fénysz-madár!

Tekintélyben és erőben majd nyer a város. Nálunk nem szeretik a várost. Mi agrárius nemzet vagyunk. Puszta és falu — ez kell nekünk. Félnék, hogy lehetne iparunk és kereskedelmünk. Félnék, hogy demokratikus irányba terelődhetnék a lakosság.

Mert két dolog jár a várossal: demokrácia és ipar, kereskedelem.

És két dolog jár a megyével: feudalizmus és földművelés.

Tehát az utóbbit választották ki kedvencnek. Mert kár volna a demokrácia szülte humanisztikus és igazságos irányért! És kár volna egészséges gazdaságú államot formálni, ha az iparral és kereskedelemmel jár.

És félnek a várostól, mert az ingó vagyont felhalmozza. Már pedig Széchenyi István gróf felállította az akxiómát: az ingó vagyon megbízhatatlan. Mert nem képezi az igazi nemzeti vagyon részét, hisz ki lehet vinni a külföldre. A milliomos bankár, tőkepénzes, mint valamely vándorlegény, batyut csinál a holmijából, és pályázik, a hová szíve vonzza. Ubi bene, ibi patria — állítólag ez az ingó vagyon jelszava.

A földesúr! Az már más! Az megbízható! Ha évi jövedelmét — csekély egy-két milliót — a külföldön elverte, szétszórta és „elprimadonnázta“, míg nálunk a szegény magyar paraszt a tehertől és munkától hová lenni sem tudott —, igen, a földesúr az megbízható.

És így született nálunk a megye mindenhatósága.

És így ment tönkre a demokrácia.

Minden megyei „tiszteletbeli közigazgatási gyakornok-jelölt-helyettes-jelölt“ feudalista érzelmű, hisz mágnás levegőt szí, hisz dzsentri! És a városokból kihalt a liberalizmus és demokrácia, mert mindennek pénzeszacskós szaga van, és az úgynevezett finanszjé demokrácia és szabadelvűség dühöng.

És ebben rejlik a magyar közigazgatás betegségének csirája. Nincsen városi élet. Van tizenötmillió lakosunk — a szűkebb értelemben vett Magyarországról van a szó — és van 25 szabad királyi és 109 rendezett tanácsú városunk: tehát 16755 helységből 134 város!

Angliát szeretik — és joggal — a jó közigazgatás példájául felhozni. Nos, míg nálunk 1881-ben a lakosság 7 százaléka lakott a városokban, addig Angliában ugyanakkor 47 perzent lakott a városokban.

Nálunk nem tudják felfogni, hogy mi különbség a közigazgatásra nézve aközött, hogy

városban vagy falun lakik az ember. A szabad királyi város ép annyi, mint a megye: így gondolkodnak. Hogy is ne! Hiszen mindkettőt egy törvény szabályozza: a törvényhatóságokról szóló 1886: XXI. t.-cz.

Törvényhatóság! Etimologice talán helyes, de jogilag semmi esetre. Mert a törvényhatóság város is lehet, megye is lehet. Tűz is, víz is. Pedig e kettőt egy kalap alá szorítani nem lehet.

A közigazgatási beosztást megváltoztatni kell tehát, és e célból a közigazgatás reformjának négy törvényből kell állani: A megyéről, a szabad királyi városról, a rendezett tanácsú városról és faluról szólókból.

És aztán még egyet kell — főleg — megcsinálni: meg kell határozni, hogy kicsoda — micsoda a főispán.

Mert nézzük csak: micsoda a főispán?

A főispán:

elnöke a törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek;
ellenőrzi a törvényhatósági közigazgatást;
hivatalnokokat nevez ki stb.

És? és — más semmi. Hivatalnok? Nem. A kvalifikáczió 1893: I t. cz. nem intézkedik róla.

Talán csak méltóság? Nem lehet, hisz oly fontos teendőket csak nem bizhat a törvény olyanra, a kitől csak egy dolog kívántatik meg: hogy éljen. Hogy magyar legyen: nincsen reá paragrafus.

Felelőssége — az meg nincs. Nincs törvény, mely fegyelmi intézkedést tartalmazna a főispán irányában. Nem is felelős senkinek, csak erkölcsileg a miniszternek.

Igaz, hogy van egy törvényünk, mely azt mondja, hogy „azon megyei ispányok, kik hivatalaikban rosszul járnak el, az egész megyének könyörgésére, a dolog valóságának korábbi kitudása mellett, hivatalok elvételük, s helyükbe más tételük, egyszersmind a hatalmaskodó méltókép büntetessék.“ De ki törődik vele, hisz 1548-ban hozták, mint a hatvanhatodik törvényt? Lomtárba vele! — zúgják, a hol ismerik.

Vele is úgy volt. A tudomány első élvezetével belopódzott szívébe a keserűség s a fájdalom mérge is. Megtudta, hogy ő csak jobbágy, hogy előtte a dicsőség kapuja — ha csak az egy harcizéren nem — örökre zárva van. De azért a legnagyobb szorgalommal látott könyveihez. Különösen a világtörténet volt kedves tárgya. Abból tanulta meg, hogy nem minden nemzet fiai oly szerencsétlenek, mint ő. A francziák földjén „Provence dal telt mezein“ már ki van fejlődve a szabadság, a jogegyenlőség érzete. És tervezgetni kezdett.

Nyár van. Solymos mezein reng az érett kalász. Az aratók vig nóta közben folytatják munkájukat.

János — az öreg kocsis — büszkén vágat végig a poros országúton. Hogyne lenne büszke! Ma hozza meg a kisasszonyt az állomásról, ki Bécsből, a zárdából érkezik. Az állomásra berobogva peder egyet tuskés bajuszán.

Épp most robot be a vonat. János irigy pillantásokat vet rá. Tán azért, hogy a lovai nem tudnak úgy futni. A vonatból csak a kisasszony lép ki és így nem tévesztheti össze mással. Odalép, meghajtja magát előtte és elmondja, hogy ő a Solymossy uraság eselédje. . . . Azután a négy táltos csak úgy röpi őket Solymos felé.

Utközben egy lovas csatlakozik hozzájuk.

És hogy az irónia ne legyen hiábavaló: ugyan nem nagyszerű, hogy a főispán, a ki a közigazgatást ellenőrzi, egyszersmind elnöke — tehát ellenőrzője — a közigazgatást ellenőrző törvényhatósági közgyűlésnek.

Nem nevetséges? Nohát képzeljék el, hogy Bánffy Dezső báró miniszterelnök egyszersmind házelnök is! Ily böles intézkedését látva a törvénynek, valóban difficile satyram non scribere.

Irjuk pedig mindezeket augusztus huszadikára, államalkotó Szt. István ünnepére. Haló poraidban is dicsérjük nagy bölcsességedet, áldjuk szent nevedet, és magasztaljuk nemes intenczióidat, dicsfényeztet, nagy királyunk! De látva, hogy a mit bölcsen megalkottál, bölcestelenül felhasználnak, — ne vedd rossz néven e kérdést — minek is csináltad a megyét? miért is adtál a magyarnak főispánt?

(— k.)

A pálinka és a kártya.

A pálinka és a kártya mostoha sorsa az embereknek. Ennek élvezete szüli meg a nyomort, az elégedetlenséget, az Isten megtagadását, az osztály és vallásgyűlöletet. Nyomába jár a romlás és pusztulás. Ez a Moloch mindenütt és mindenkit árnyék gyanánt kísér.

S a míg a korifeusok tanakodnak, miképpen gyógyíthatják meg a munkások baját, addig a sárkány folyton feni áldozatokra váró fogait.

Halomra buknak az áldozatok, halomra esnek a tehetetlenség posványába s kínos vergődésükben átkozzák sorsukat, szidalmazzák a társadalmat, a kormányt és a rendszert.

Félre a kishitűséggel! Dobjuk satba az okoskodó elméletek tanát. Ez nem Görög kérdés, ahol a hatalomnak addig lehet tanakodni, míg az áldozatok vére pirosra festi a mezőt.

Ez nemzeti karakterünk és becsületünk kérdése.

Tovább nem sülyedhetünk.

Még egy fokkal esünk le a lejtőn s akkor 3 évtized aknamunkája, melyet a nemzeti ambícióért tettünk, 3 évtized lázas küzdelme, melyet honunk civilizációja, a kereskedelem és ipar előmozdítására tettünk — kárba vész.

Spiritus az alsóbbfokúak, spiritizmus a műveltebbek bálványja. Mindkettő iránya az istentagadásnak s ehhez konfekt a kártya, a szerencse kísérete, a habona és tévhit ujjáteremtése,

Korunk 2 elfajult erénytelensége, melyből kierzik a puszkapor szaga.

— A fiatal ispán ur! — magyaráz az öreg napszámos.

Solymossy Ilka elpirult az ifju láttára. Alig bírta köszönését viszonzni.

Az ispán fiúnak képe szemén át a szívébe hatolt.

Lassanként, habár nem is találkoztak gyakran, kifejlődött köztük a kölcsönös vonzalom. Sokáig tartott ez így, míg végre egy csendes nyári estén az ifju megvallá a lányának szerelmét. A lány sem volt érzéketlen az ifju iránt.

. . . Kézdi Lóránt künn volt a mezőn a szonagyüjtőknél. Egyszerre egy legény lép eléje s egy levelét nyújt át neki. Lóránt olvasá:

Kedves Lóránt!

Nem bírván tovább halasztani szerelmünk titokban tartását, elmondám atyámnak, hogy megkéréd kezemet. Atyám hallani sem akart frigyünkről, de később könyeim annyira meghatották, hogy mindenbe beleegyeztek, ha te két év alatt nemességet szerzesz magadnak. Bele kell egyezniünk, habár végtelen fájdalomra esék is: egyidőre válunk kell.

Csókol sirig hű

Ilkád

U. i. Isten veled! Légy hű örökre, én az maradok!

Lóránt felugrik a lovára és elvágatott. A munkások bámulva néztek utána, míg elnyelte alakját az út pora.

Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

K É S Ő.

Irta: Szarvas László.

Mokány ember volt Solymossy Uram!

Minta példánya volt az arisztokráciának. Solymos várában magába vonultan élt, még terjedelmes birtokát sem tekinté meg egyszer se s minden dicsérő szó nélkül bocsátá el az ispánt, midőn az urának a birtok évi jövedelmét átadta. Minden reményét Ilka leányába pontosította össze. Ilka ugyanis a kihaló félben levő nemesi család utolsó sarja volt.

Mig Ilka kis leány volt, nem volt fogalma ama korlátokról, melyek őt a köznéptől elválasztották s boldogan élt. Egyetlen játszótársával „az ispán fiával“ töltötte fiatalságának első éveit. De midőn felnevelkedett, el kellett válni játszótársától, mert zárdába vitték. Az ispán is elküldé fiát a szomszéd városkába, hogy az ott levő kollegiumban sajátítsa el azon tudományokat, melyek elemeit már ő maga csepegtette fiába.

Kézdi Lóránt — ez volt a fiu neve — örömmel szivta magába a tudományt, tudva, hogy ez az út vezetí őt a dicsőséghez, melyért olyannyira sóvárgott. De . . . hisz úgy volt már Adámmal is! Evett a tudás fájának gyümölcséből s . . . elűzték a paradicsomból.

Az öngyilkosságok legnagyobb része innen nyeri anyagát s itt végzi be történetét.

Ezek a proletárizmus gátjai.

A szellemileg még éretlen munkásoknak néhez bevárni azon időt, melyben egymásra rakott filléreikből tőkét teremthetnének s az italtól izgatót lelkük mindig az ábrándok világában csatangol. Ábrándozás a lélek megrontója, mely kanacsulul hamis egekbe néz.

Gyorsan szeretnék előkészíteni jövőjüket s ez a csalóató szerencsejátékhoz kergeti. S a játék szenvedélye vonzza . . . vonzza . . . nem hagyja el magától, ölébe veszi s leszorítja az akaratot. A kávéházak és korcsmák dohos levegőjébe vegyül sok elveszített munkabér kinos sohaja. A hernyókkal megrakott fára a tavasz balzsama nem teremt gyümölcsöt, a napsugár nem érleli. Le kell nyesni először a hernyókat, melyek tátongó szájjal kiszívják a plasmák életnedvét s csak azután lehet remélni gyümölcsöt.

Ne adjunk táplálékot a hernyóknak, más oldalon pedig korlátozza a hatóság azoknak a chemikusoknak a számát, kik 20 frt ipardij mellett szines maszlagot tartanak a munkások részére, ellenőrizze szigorúan a hatóság az italok minőségét, hisz ha orvosrendőri, vagy közegészségi szempontból a vajat, turót, barackot és a templomok levegőjét meg kell vizsgálni, miért ne lehetne a pálinkát is hatósági ellenőrzés alatt tartani?

Kinek a privilegiuma ez a nembánomság? a pálinkának, vagy kimézőjének? Hol van az törvénybe iktatva, hogy a pálinkamérőknek mivel szabad, vagy hogyan praeparálni. Az italoknak az a kis erkölcsi bizonylat a pálinkások erkösetelen manipulációjára nem adhat jogot.

S most halljuk, mit mond a pálinka ikerestvére, a kártya.

Üssed nagyon,

De ne nagyon.

A kártya hallgat. A bibliában mindig csak igazságok lehetnek, az mindegy, ha az ördög bibliája is.

Igaza van!

A korcsmáros is hallgat. Ha nincs is $\frac{3}{4}$ részének engedélye, de hát szombat estétől hétfő éjfélig, meg olykor-olykor hétköznap is, kinek árt az a kis szórakozás, hogy egy pár koronával megkönnyebbül a munkás zsebe? S még hozzá egy kis kártyapénz is kerül.

A korcsmárosnak is igaza van.

És a rendőrség! Istenem, hisz az csak nem Lucifer, hogy minden rossznál jelen legyen A rendőrségnek is igaza van.

Mi meg bocsánatot kérünk, hogy annyit tefererélünk, de munkástársaink jobb idők kecség-

*

Egy év mult el.

Algirban vagyunk. Gazuak, kis francia váracot, csak egy század védelmezi. Annak is csak a $\frac{3}{4}$ része van már meg. A többi rész a mult csatározáskor veszett el a kapitány-nyal együtt.

Roppant ködös idő van. A várfokon álló ör nagyokat káromkodva emeli szemei elé a távesőt.

— Nagyon gyanus az idő! Nem lehet bizni a gaz mórokban! Tudja Isten hol lehetnek. Megeshetik, hogy híriük, hamvuk sincs. Meglehet, hogy már a bástya alatt ólalkodnak. Ebben az átkozott ködben semmit sem lehet látni . . . Csak Lamoreciére jönne meg, akkor minden jóra fog fordulni.

. . . A tagas várudvaron a kised helyőrség gyakorlatozik. A parancsnokló tisztt, egy magas daliás alak, kinek domboru homlokáról a bátorság és az akarató villog, megelégedését fejezi ki a csapatok harcoképessége fölött. E pillanatban lélekszakadva rohan egy ör s jelenti: hogy egy óriási mór csapat közelítette meg a köd oltalma alatt erődüket és . . . tovább nem folytatta. Felkiáltott s hanyatt esett. Semmi sem látszott rajta, csak midőn hordágyra fektették s levetkeztették, frecscent ki a vér ruhája alól.

A francziák, élükön a főhadnaggyal — a bástyára rohantak. Adáz küzdelem fejlődött ki.

tetésével a mostoha jelenről panaszkodnak s mi csak panaszaitat találjuk fel.

Nincs igazunk.

A szegény munkás a pálinkánál — totál; a kártyánál pedig fuccs!

Ujdonságok.

(A király születésnapja.) A király, a ki immár harminczegy év óta teméntelen gondot oszt meg hű magyar népével; a király, a kinek uralkodása alatt a nemzet nem egy gyásznapot, de nem is egy örömevet ért meg; a király, a ki szakítva a százados tradícióval, a magyar nemzet felett alkotmányos módon uralkodik, — a király tegnapelőtt volt hatvan-nyolcz esztendő. Egbetörő imák hanzottak el e napon az egész országban, kérve az egek Urát, hogy tartsa meg sokáig ép egészségben szeretett királyunkat. Ujvidék sem maradt ki az ünneplők sorából; minden templomában elhangzott a fohász: áldd meg Isten a magyar királyt!

(Háziezredünk hazaérkezése.) Kedden délután 5 óraker érkezett városunkba háziezredünk a törzsszel, 33 főtiszttel és 800 legény-nyel. Képzeltető, mily népvándorlás volt a hajóállomás felé; a hajó érkezése két órára lévén kitűzve, már korán ebéd után száz meg ezer ember lepte el a sétateret és a hajóállomást. Bár öt oraker érkezett a hajó, — tehát 3 órai késéssel — a közönség szépen kitartott. A midőn a kétuszályos hajó az állomáshoz ért, a zenekar a Rákóczi-indulóba kezdett, a mi nagy lelkesedést szült, a mely akkor sem szűnt meg, midőn Mészáros Gáspár tanácsnok — a tanács és tiz törvh. bizott. tag élén — a hazajött háziezredet melegen üdvözölte, a mit Visinka Adolf ezredes néhány szóval megköszönt. A katonákat a most üres honvédkaszárnyában és iskolákban helyezték el.

(Eljegyzés.) Balla Aladár dr. ügyvéd eljegyezte Paul Dóra kisasszonyt, Paul Kálmán ügyvéd úr leányát Zomborból.

(Inter duos litigantes . . .) Az izr. népiskola a távozó Kohn Ferenc helyébe f. hó 18-án választotta meg tanítóját. Nagy örökdések daczára egyik pártnak sem sikerült a maga favoritját „behozni“, mert a győztes egy „semleges“ lett. Fűrst monosterszegi tanító került ki győztesnek a harcából Schlosz b-topolyai és Csajági b-kulai tanítók ellen. — Fűrst minden tekintetben kifogástalan próbaelőadásával méltán meg is érdemelte, hogy őt hívják meg a megüresedett tanszékre. A közgyűlés a határozatot élénk éljenzéssel vette tudomásul.

A mórok hatalmas serege teljes erővel ostromolta a várat. A francia század gyors és erőteljes sortűze azonban kissé visszaszorította őket. Majd ujra hangzottak csatakiáltásaik. Még egy rohamot kíséreltek meg. Fejszéikkel s buzogányaikkal estek neki a kapu szárnyának. A fiatal tisztt seregével gyorsan visszavonul a belső várba, az utolsó menedékbe.

A kapu is bedől.

A mórok rendezetlen tömegekben törtek előre. Ebben a pillanatban kinyílt a vár kapuja s a francziák ékalakban törnek ki a mórokra. Elül az ifju tisztt. Kardja rémesen villog az éj felvillanó villámaiban.

Egyenlőtlen a küzdelem. Százhusz ezrek ellen. Eleinte dühösen küzdenek! Csattognak a kardok, majd a mórok harsány csatakiáltása, majd a francia tisztt csengő, éles vezényszava kiabálja túl egymást. Azután csendesedni kezd minden, minden . . .

A túlerő elnyomja a francziákat.

E pillanatban mintha megkétszereződnék a zaj! . . . Egy svadrony vértess ront a tömegbe.

— „Lamoreciére!“ hallatszik mindenütt.

A küzdelem megújul.

A tábornok megérkezett.

— — — Félórai küzdelem után Lamoreciére letépte a babétt az emir halántékáról.

A katonák a vár belső termében gyűlnek

(Polgári lövöldéből.) Vasárnap e hó 14-én megtartott körlövészetenél 410 lövést tettek. Díjat nyertek: 1. Schubert Rezső (IV. 121.) 2. Geiger József (IV. 156.) 3. Lehrer Károly (III. 250.) 4. Burmann Sándor (III. 341.) 5. Schlemender János (III. 374.) Lőegységért: 1. Geiger József (12 kör.) 2. Schubert Rezső (11 kör.) Vasárnap e hó 21-én fog az ez évi királylövészet megtartatni 200 méter távolságról.

(Vizbefult.) Mózes József 17 éves kőfaragó segéd 2 társával a Dunában fürdött. Mózes dicsekedett, hogy ő a Dunát kétszer át tudja uszni egymásután pihenés nélkül, át is uszta szerencsésen a Dunát de mikor visszafelé uszott, a part közelében görcsöt kapott s elmerült, holttestét kedden fogták ki.

(Születések, halálozások és egybekelések statisztikája.) A mult héten született 7 fiu és 2 leánygyermek. Elhaltak: Prodánovits Miklós gör. kel. 6 hónapos, Német Mihály reform. 7 hónapos, Gajdobránszki Dejan gör. kel. 14 napos, Csaszten Teofil evang. 7 hónapos, Róka Mária róm. kath. 4 napos, Ignác Viktoria róm. kath. 6 hónapos, Stengel Antal róm. kath. 51 éves, Baller Jakab róm. kath. 46 éves, Szlivka György evang. 10 napos, Kövesdi Ferenczné róm. kath. 86 éves, Mózes József róm. kath. 17 éves, Murklovics Györgyné gör. kel. 64 éves, Tandori János reform. 18 hónapos, Bernhard Margit róm. kath. 16 napos, Tóma Zsuzsana reform. 6 hónapos, Kollér István evang. 8 hónapos és Kuzmanovics Demeter gör. kel. 65 éves korában. Egybekeltek: Korodi Mihály — Balog Mariával, Bischoff Kott Venczel — Szőlősy Zsuzsannával, Kordeyos Pál — Lipovesán Katalinnal és Keeskés Sándor — Malesics Mariával.

(Az Ujvidéken állomásozó m. kir. 6. honvéd gyalogezred) 3. zászlóaljbeli honvéd csapatok részere szükséges termény és anyag járandósági czikket biztosítása iránt a m. kir. II. honvéd kerület parancsnokság által folyó évi augusztus hó 26-án a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál Péterváradon bizottsági tárgyalás fog megtartatni. Az 1899. évi január hó 1-től 1899. évi december hó 31-ig terjedő időszakra a következő termény és anyag járandósági czikket és az alább kitétt mennyiségben szükségeltetnek. Naponkint 150, 840 grammos adag kenyér és 7, 4200 grammos adag zab. Ezen czikket szállítására vonatkozó és egyes vállalkozók által benyújtandó ajánlatok mintája, továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető hirdetemények szolgálnak. Az e részben kibocsátott „Hirdetemény“ és a „Szállítási feltételek füzeté“ az ujvidéki honvéd zászlóalj irodában bármikor betekinthező.

össze. Lamoreciére a becsületrend lovagjává üti fel a vezénylő tiszttet.

— „Habár Kézdí főhadnagy ur ereiben nem is francia vér esőrgedezik, — ugyanis magyar földön rengett bölesője . . .“ — a tábornok többi hangját elnyomja a tisztt zugo „éljene.“

. . . Mily különös a sors! Egy órával ezelőtt a halál martalékának képzelte magát s most a becsületrend lovagja.

*

A solymosi országuton egy lovas közeleg. Közelebből nézve, látjuk, hogy a francia sorhad egyenruháját viseli. Vállán kapitányi vállrojt, mellén a becsületrend szallagja. Két éve látta utoljára ezt a vidéket!

Mennyire megváltozott minden azóta! Egy hintó jön szemközt. Felpillant. Az öreg János ült a bakon. Már messziről észreveszik egymást.

— Jesszus, az ifju! — tört ki az öreg.

— Én vagyok János bácsi, hát . . . a . . . nagyságos kisasszony . . .

— Épp most vittem az állomásra férjével együtt. Tegnap volt a lakodalmuk . . .

— Szent Isten! — kiált fel a tisztt. — Nem is láthatom már?

— Késő! — felelt az öreg.

A becsületrend lovagja lehanyatlik lováról.

*

Vannak emberek, kik lóháton halnak meg.

(Grönlandi igazságszolgáltatás.) A tizenhét kerületre felosztott dán Grönlandban a bűnesetek a legtrikábban fordulnak elő. Az igazságszolgáltatást a kerület vezetői: pap, orvos stb. és egy választott benszülött végzi. A nevezetesebb büntetésformák: A karácsonyi s a király születésnapjának lakomáról vagy az évenként szokásos eleségosztásból való kizárás. Büntetnek továbbá úgy is, hogy a bűnösnek nem szabad bemenni a nyilvános épületekbe, melyek a kereskedelmet közvetítik, azután, hogy a büntetett nyilvánosságra hozzák. A nőket hajfonatuk levágásával büntetik.

(A kereskedők kongresszusa.) A kereskedők a második országos kereskedelmi kongresszust október 16. és 18. napjain Szegeden fogják megtartani. A kongresszus teljes tárgyzorozata a következő: 1. Jelentés az 1896. évi kongresszus határozatainak végrehajtásáról és kapcsolatosan az intézkedések megszüretése. Előadó: Hütl Tivadar. 2. A kereskedelmi szerződésbe minő intézkedések volnának fölveendő a magyar kereskedelem érdekében, különös tekintettel a keletre való kivitelre. Előadó: dr. Matlekovits Sándor. 3. Kivánatos-e és mily irányban a kereskedelmi törvény általános revíziója? Előadó: dr. Schreyer Jakab. 4. Mily szabályozandók a polgári perrendtartásban a kereskedők és iparosok könyv- és számlakölcsőneire vonatkozólag az illetékesség és ezzel összefüggésben intézkedés arról, hogy addig is a 20 frton alól való követelések illetőségének ügye sürősen szabályoztassék. Előadó: dr. Rósz Izsó. 5. Minő gyakorlati intézkedések volnának a magyar ipar állandó pártolása érdekében, különösen a kereskedelem terén, hathatósan megteendő? Előadó: Gelléri Mór. 6. Kivánatos-e és minő irányban a hazaló- és vándoripar ügyének rendezése? Előadó: Deil Jenő. 7. A kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak nyugdíj-ügye. Előadók: Guttmann Zsigmond, a Magyar Kereskedelmi Nyugdíj egyesület elnöke és Zerkovitz Emil, a Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesületének elnöke. 8. A Baja és Bátaszék közti Duna-híd kereskedelmi fontossága. Előadó: dr. Lemberger Armin. Az előkészítő bizottság, melyben az összes országos jellegű budapesti kereskedelmi egyesületek képviselve vannak, közelebb szétküldi a kongresszusra szóló meghívásokat.

(Kereskedelmi iskola Szabadkán.) Mint értesülünk a vallás és közoktatásügyi miniszterium érintkezésbe lépett Szabadka városával egy alsó és középfokú kereskedelmi iskola létesítése tárgyában.

(Az angol bankból.) A világ egyik legkülönösebb pozícióját az angol bank egyik főhivatalnokja foglalja el. A bankjegynyomó helyiségben ül egy asztal mellett és a szomszédjában elhelyezett bankprés minden három másodperczben két ötfontos bankjegyet dob

elője. Naponta hat órát töltve a bankjegyek elfogadásával, egy nap alatt 70.000 font sterlinget jelent, a mi 300 nap alatt 20.000.000 font sterlinget tesz ki. A bankban felhalmozott aranyat pincékben tartják. A bejárat előtt néhány középkori ruhába öltözött szolgáló áll őrt, a kik fölött azonban egy frakkos, selyemkalapos hivatalnok teljesíti a felügyeletet. A pincék falai fehérre vannak mázolva és a falak mellett hever felhalmozva a sok arany, melynek értéke több, mint 20 millió forint. A vastag falakon csak tompitva hangzik át a tömeg lármája, a mint fut, fárad, izzad és görnyed, hogy megszerezhesen valamit a kincsből, a mely oly nyugodtan pihen lábaik alatt.

(A budapesti m. kir. állami felső (építő) ipariskolában) (Budapest, VII. ker. Damjanich-utca 28/b. szám alatt) a beiratás szeptember 1. napjától 5-ig tart. Az intézet rendes tanfolyamán a tanítás tartama 3 év. Az intézet végbizonyítványa legalább két évi gyakorlati működés igazolása mellett jogot ad a kőműves, a kőfaragó vagy az ács mesterség önálló üzésére, legalább három évi gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri vizsga letételére. A végzett tanulók, a kik megelőzőleg IV. középiskolai osztályt végeztek, egy éves önkéntesek lehetnek. A felvételhez szükséges: a) legalább a 15. életév betöltése, — b) legalább négy középiskolai (gymnásiumi, reál, vagy polgári) osztály jó sikerrel történt bevégezése, — c) legalább 2 havi építkezési gyakorlat igazolása, — felvételnél továbbá az építő ipari szakiskolák első két évfolyamát teljesen végzett tanulók; — A beiratási díj egész évre 2 frt. a tandíj félévenként 10 frt. Az igazgatóság készséggel szolgál felvilágosítással.

(A pápa pocséjtja.) A pápa gyűrűjét használja pocséjtásra, a mely gyűrűnek az a megkülönböztető sajátysága, hogy a kővében egy hal van kifaragva. A hal ugyanis az öskeresztény symbolikában nagy szerepet játszott és a megváltót jelentette. A tizenharmadik századtól fogva minden pápa ilyen gyűrűt viselt.

(A Bács-Bodrogh vármegyei) tüzoltó szövetség által Bács Topolyán, 1898. évi szeptember 8-án tartandó zászlószentelési ünnepély programja a következő: Szeptember hó 7-én. 1. Reggel fél hét órakor vendégek fogadása az indóháznál és elszállásolása. 2. Reggel 8 órakor a megyei szövetség választmányi ülése a városban. 3. Délután 10 órakor a megyei szövetség közgyűlése a városban tanácstermében. 4. a) Délután 2 órakor a megyei szövetségi tagtestületek versenye. b) Verseny után a topolyai önkéntes tüzoltó egyesület gyakorlata. 5. Este 8 órakor ismerkedési estély a Magos-féle „Nemzeti szállodá”-ban. Szeptember hó 8-án. 1. Reggel 8 órakor a versenynyertes egyesületek

Nem rég elhunyt jeles festőnk az öreg Barabás 1848—49-ben négyszer rajzolta meg Kossuth arczképét. Ezek közt van egy, a mely az összes képekkel összehasonlítva igen sikerültnek mondható, de a másik három Barabás-féle Kossuth kép nem jó, épp úgy nem sikerültek, mint a hogy Petőfit nem jól rajzolta meg a nagy mester.

A legelső 1847-i Kossuth Dangerotyp arczkép báró Helfert v. b. titk. tanácsosnak, az 1848-iki események híres történészenek birtokában van, ki erről másolatokat ajándékozott Gr. Kreith Bélának. Érdekes, hogy a másolatokat báró Helfertnek jó barátja Lobanoff herczeg, a meghalt bécsi orosz nagykövet készítette.

A báró Helfert-féle Dangerotyp, a Barabás-féle legjobb kép és az amerikai ötféle Dangerotyp fényképek után és emlékezete nyomán festette meg Kossuth Ferencz ajándékkép Gr. Kreith Bétának, Kossuth Lajos 1848-iki leghivebb arczképét. Ugyancsak Kossuth Ferencz festette meg edes atyjának öregkori arczképét az élő Kossuthról oly híven, hogy a kik a legnagyobb magyar Turinban szerencések voltak láthatni, azok meggyőződhetek arról, hogy soha életükben hivebb arczképet nem láttak, mint a minőt Kossuth Ferencz festett dicső atyjáról.

Ezen eredeti és leghivebb képekről festenek most a budapesti 1848—49-iki muzeum-

dijainak kiosztása a tüzoltó-laktanya udvarán. 2. Délután 9 órakor indulás a tüzoltó lakatnyából a rom. kath. templom téren. 4. Délután 1 órakor társasbéd. Ez alkalommal megemlítjük, hogy a esinos kiállítású zászlószegek szétküldése már megkezdődött. A versenyre eddig 300 tüzoltó jelentkezett.

(Merész következtetés.) A kis leány elkésvo ült az uzsonnához, úgy, hogy a kávé már kihült. Meg is interpellálja a nevelőnőt: — Ez a kávé már egészen hideg. — Nem tesz semmit. . . A hideg kávé szépít. — Akkor a kisasszony bizonyosan mindig nagyon forró kávéét ivott.

(Mikor Lőrincz János mulat.) Topolyáról írják, hogy a napokban Lőrincz János egy kissé elázva beállított Rosenfeld Simon üzletébe és két darab szivart parancsolt. Minthogy a szatócs felesége nem elég gyorsan szolgálta ki vevőjét, ez összeszidta és eltávozott. Pár percz után ismét visszajött, de az ajtó már zárva volt. Betörté tehát az ajtót és berohant az üzletbe, ott a mi kezeügyébe esett, összezúzta és az asztalon levő három darab literes üveget az asszony fejéhez vágta. Az esetet feljelentették a járásbírósnál.

(Leforrázott gyermek.) Szabadkán f. hó 16-án délelőtt a Mária-Vaiéria közpórházban, véletlenül szerencsétlenség történt. Ugyanis Kúthi Antal helybeli lakósnak hasonnevű 6 éves kisfiát, amint az egyik ápolónő megfürdőttni akarta, a fürdőkádba véletlenül a forró vizet eresztette be úgy, hogy a víz a kisfiú hátát leforrázta. Mint értesülünk, a gyermeknek nem történt komolyabb baja.

(A Bismarck-család méretei.) Bismarck herczeg az 1880-ik év Szilveszter estéjén feljegyezte saját és családtagjainak testméreteit. E szerint Bismarck herczeg 1 m. 88 cm. Bill (Vilmos gróf) 1 m. 85 cm. Herbert 1 m. 86 cm. Rantzau gróf 1 m. 78 cm. Johanna (herczegnő) 1 m. 714 mm. Mária (Rantzau grófnő) 1 m. 716 mm. Bismarck herczeg tehát nemcsak legnagyobb, de a legmagasabb is volt családjában.

(A szabadkai sport egyeslet II. háziversenye.) A szabadkai sport egyeslet II. házi versenye f. hó 15-én délután folyt le Palicsou. A versenyek lefolyása a következő: Reggel 5 órakor I. Országuti kerékpárverseny a Pest szállodától a topolyai nagyvendéglőig és vissza 66 kilométer. I. Szárics János, a ki e hosszú utat 2 óra 40 percz alatt tette meg; második Mamuzsits József. 2. Távgyaloglás Topolyától a Pest szállodáig 33 kilométer első Sztalesics György ez idő szerint az ország legjobb távgyaloglója, a ki 3 óra 47 percz alatt tette meg az utat; második Vujkovits Benő. A délutáni versenyek. 3. 1000 méteres kerékpár verseny kezdők részére, első Knócz

ban öregkori és 1848-iki Kossuth arczképeket, városok és egyesletok számára. 230 forintba kerül szép rázával és egy térdig festett életnagy Kossuth kép, melynek magassága másfél méter, szélessége egy és egy harmad méter. Életnagy mellkép formában rázástól 25, 50 frt. vagy száz forintba kerül egy-egy jól festett Kossuth vagy Petőfi kép, sőt tíz forintért is ad a budapesti 1848-as és Kossuth muzeum egy fénykép után életnagy Kossuth képet. Fenti árak mellett a festőnek és a muzeumnak is kevés a haszna, miért is ez a vállalkozás inkább az 1848—49-iki és Kossuth kultuszhoz hoz adozatot.

A Bem-Petőfi körképénél, a mely csatakép ma Budapestnek legérdekesebb látványa, ki van állítva 1848—49-iki muzeum legszebb része, s itt látható (Városliget arena-ut 70. sz.) a Kossuth Ferencz által festett fenét leirt két nagyszerű kép is.

Mielőtt a Kossuth Ferencz által festett 1848-iki képet a Kossuth muzeum mint tökéleteset elfogadta volna, bemutatta a képet Barabás, Kovács Ernő és más olyan jeles művészeknek, kik Kossuthot 1848—49-ben és az 50-es években többször látták. Megnézték a képet a még élő 48-as jelesek és Kossuthnak rokonai, barátai. Ezek után a kép addig lett javítva, míg egyhangulag kimondatott, hogy tökéletes.

Kossuth Lajosnak

1848-iki leghivebb arczképe.

A fővárosi 1848—49-iki Kossuth muzeum évek óta foglalkozik annak megállapításával, hogy a világ minden részéből összegyűjtött ezernél többféle Kossuth arczképek között, melyik a leghivebb kép.

Az 1848-iki nyomtatott és festett Kossuth képek olyan sokfélék és egymástól annyira elütők, hogy e miatt a nagy közönségnek különösen az újabb generationak alig lehet fogalma arról, hogy hát milyen volt, hogy nézett ki 1848-ban a mi dicső kormányzónk. Ez az ügy valóban méltó arra, az évek óta folyó nagy munkára, a melylyel a budapesti 1848—49-iki és Kossuth muzeum megállapítani és elkészíteni törekszik a legnagyobb magyar-nak tökéletes hű képét.

Kossuthnak nyomtatásban megjelent legelső arczképét 1841-ben Eybel rajzolta, ki a bécsi Belvedernek képtár őre és híres arczképfestője volt. Eybel 1844-ben másodsor rajzolta köre Kossuth arczképét. Ez a két legrégebb nyomtatott kép igen szép, de a később készült nagyobb művészek képeiből, valamint az 1847-től 1853-ig készült Kossuth fényképek és Dangerotypek nyomán egész biztosan lehet megállapítani, hogy az Eybel képeken Kossuthnak arca nem egészen élethű.

Béla, a második Ettinger József és Sümeghy Ferencz (holt verseny). 4. 100 yardos síkfutás I. futam, első Vagner Zoltán, második Peagics Sándor. II. előfutam első Pertics Kálmán, második Szárics János. 5. Súlydobás 7 és fél kgros vasgolyóval, első Pertics Kálmán, második Pataky Oszkár. 6. 100 yardos döntő futam, első Vagner Zoltán, második Szárics János. 7. Távolugrás első Vizner Máté, második Szárics János. 8. 400 metres. síkfutás, első Vagner Zoltán, második Peagics Sándor. 9. Rudugrás, első Pertics Kálmán, (második) Peagics, a ki a síkföldről 2 m. 82 cent. ugrott, második Zsulyevics Antal. 10. Ezután következett a szertornázás a minta csapat által, a melynél igen szép gyakorlatok lettek bemutatva, különösen kitűntek: Zárics Milán és Kriszthaber Gyula erőmutatványai. 11. 5000 méteres kerékpárverseny, első Vizner Máté, második Mamuzsits József. A programmon kívüli 1000 méteres kerékpárverseny kezdők részére fejezte be a versenyeket, amelynél elsőnek Weisz Jenő, másodiknak Gruber Gyula érkezett be. Az indítás minden verseny alkalmával pisztolylövéssel történt. Este 8 orakor volt a díjkiosztás, amikor is a győztesek mindegyike egy-egy értékesebb emléktárgyat kapott. A díjkiosztás után táncz következett.

(A gyermekek miatt.) Kovács Péter nem kapott munkát, családját nem bírta eltartani, miért is a felesége elhagyta őt és apjához Bartalos Jánoshoz ment Zomborba őt kis gyermekével együtt. Néhány hónapja már, hogy szétválva élnek Kovács Péter és felesége és daczára annak, hogy a férj többször hívatta haza feleségét, ez nem akart vissza menni férjéhez. F. hó 17-én délben éppen harangszóra — talán egy kissé illuminált állapotban — Kovács Péter megjelent ipa Erdő-utcai háza előtt s betörve az utcai ablakokat bekiabált a házba, hogy ha felesége nem akar jönni, adják vissza gyermekeit. Az üvegesörömpölésre és lármázásra vaslapáttal kezében kijött az utczára Bartalos és elparancsolta vejét, Kovács Péter erre ki-rántotta bicikliját és ipára rohant, aki azonban a vaslapáttal ment neki, lánya urának. Több sebből vérzett már ipa és vő, mikor az összesereglett szomszédoknak nagy nehezen sikerült a verekedőket szétválasztani. Az öreg Bartalos csak könnyen, de Kovács Péter súlyosan megsebesülve hagyta ott a csatatér. Délután a rendőrség a harcászok lakásán megjelent a vizsgálat megejtése végett.

(Londoni maeskák.) A statisztikusok számítása szerint Londonban több mint három millió maeska van, ezek között 100.000 maeska „hajléktalan.” Ez utóbbiak számára egy érzékeny szívű hölgy, Mrs. Morgan menházat alapított, hova az utcán talált maeskákat bevihetik. A menház két év óta áll fenn és az idő óta 10.146 maeskát vittek be a maeska-házba. E maeskák közül egy sereget a tulajdonosaik hazavittek, a nagyobb részt pedig chloroformmal fájdalom nélkül expedáltak a másvilágra. Mert Mrs. Morgan csak a nyomortól menti meg a maeskákat; de a mentést nem az élet számára végezteti.

(Ártézi kút Baján.) Baján az ártézi kút furásához szeptember vége felé kezdenek. A fúrógép Királyhalomról Bajára való szállítása érdekében, dr. Hegedűs Aladár polgármester, jár el. A szakértők biznak a vállalat sikerében.

(Baja város székháza) teljes befejezése felé közeledik. Az épület felavatása szeptember elsjére várható. A felavatás programjába lehető legrövidebb színekben festik, reméljük, be is fog következni.

(Villamvilágítás Ó-Becsén.) Pár hét előtt megírtuk, hogy mily előnyös ajánlat fekszik az Ó-Becsé elöljárók kezében a városnak villamvilágítással való ellátására. Az ajánlatot a multkorai képviselő gyűlésen Mihályi jegyző ismertette és csakhamar meggyőződött arról a képviselőtestület, hogy az elfogadható, miért is egyhangulag elvben kimondatott a villamosvilágítás bevezetése és a további lépések megtételére bizottság küldetett ki azzal, hogy a jövő gyűlésig részletes előterjesztést tegyen, hogy még az őszre megvalósuljon a villamosvilágítás. — Itt jegyezzük meg, hogy magánosok részéről már 2000 láng lett előjegyezve.

(Régebbi ellenségeskedés) kifolyása lehetett ama verekedés, a melyet Tóth András gugyela adai lakós a pénteki hetipiacez alkalmával Sztricssevics Vászó bormérő helyiségében rendezett. Az említett napon ugyanis többek társaságában bement a megnevezett korezmába s a tulajdonost arra kérte, hogy küldene el valakit Oláh István berkocsisért. Sztricssevics készséggel tett eleget eme felhívásnak, a kocsisert elküldött, ki ama hiszemenben, hogy talán valaki fuvarba hívja, azonnal el is ment a korezmába. Midőn kérdezte, hogy miért hivatta őt oda, kijelentette a korezmáros, hogy nem ő hanem Tóth András hivatja. Tóth leültette őt az asztalhoz, azonban csakhamar felkérte Oláht, menne ki vele az udvarra, valami mondani valója volna neki. Oláh semmi rosszat sem sejtve, kiment vele az udvarra, alig voltak kinn, midőn Tóth neki ment Oláhnak, fellökte és elkezdte fojtogatni. Oláh segítségkiáltására többen kiszaladtak az udvarra s így huzták ki őt Tóth András kezei közül. Különbösen Oláh így is látható jeleit viseli a Tóth körmeinek. Eme ügynek azonban lesz még a járásbírósnál folytatása.

(Panoráma festők.) Mennyi gunyolódáson, előítéleten kellett gyözedelmeskedni, hogy előkelő művészek, híres és nagy képirók panoráma-festésre szánják rá magukat. Mily nagy mozgalomra, mennyi tudásra és körültekintésre volt szükség, hogy vállalkozásuk szégyent ne ejtsen az esetjükön, szorgos munkájuknak mily általános sikert kellett aratni, hogy jó hírüket megnövevessze. Számolniok kellett a látogatók nagyon is vegyes izlésével, képükkel közvetlen hatást kell gyakorolniok az egyszerű munkásra és műértőre; vonzó erővel kell bírni a művésznak a nagy tömegre. Az óriási vásznat eleve tenni, hogy minden alakja kidomborodjék és hű legyen, minden közpudlat reális, minden fű-fa olyan, hogy a képhez ragasztott csalóka föld természetes bozótjafaja összeolvadjon a festék színével. Mozgalmas epizódokkal tarkított legyen a vásznak, ha azt akarják, hogy a néző figyelmét hosszan lekösse, érdeklődést mindvégig ébren tartsa. Azt higgyem, hogy a szabad ég tiszta kékje ragyog rám, ha esataképet látok előttem, szá-guldjanak a rendek, sorok, seregek; a harez az én szemem előtt folyjon és azt az érzést lopja belém a művész, a minő a kép alakjait verte össze egy nagy tömegbe. Csak ha mindent elértek, csak akkor járt sikerrel a művészek vállalkozása és csak akkor tudjuk nekik megbocsátani, hogy a páfoszi felhőkbe alá száltak a panoráma, — a körkép, átlátszó tiszta légkörébe. Csak egy föltételről feledkez-zenek meg és a művészi babért elhervaszítja a közönség hideg közönye, beteljesedik rajtuk a latin mondás: „pictor res communis est”, — mindenki út egyet egyet rajtuk. — Műértők és laikusok egyértelmű magasztalással, elragadtatással szólnak arról a hatalmas esatakörképről, melyet Vágó Pál a tipikus magyar festő, Spanyol Béla rég ideje egyik legkitűnőbb tájkép festőnk, és Styka a nagyhirű lengyel mestár festett. Az az óriási vászon, melyen szabadságharcunk félszázados évfordulójának emlékére megörökítették a szabadságharc egyik diadalmas ütközetét: Nagy-Szeben bevételét, — a minden dicsérettel teljes Bem-Petőfi körkép, melyet minden magyar ember igaz szeretettel néz meg, — mindenhá dicsősége a megfestőinek.

(A Rákóczy-Tárogató.) ez az ősi magyar hangszer, melyet Stowasser János es. és kir. udvar hangszergyáros szerkesztett újra, s egyedül nyert rá szabadalmat, nagy érdeklődésre és elterjedésre talált a művelt zenekedvelők körében, mint valódi szalon hangszer, mely különösen a mélabús régi magyar dalok előadására alkalmas s a czimbalommal, mint kísérvél rendkívüli kellemes összhangú hangszert képez. A Rákóczy-Tárogató újabb a budapesti honvédzenekar s az elsőrendű ezigányzenekarok által vétetett használatba, s nagy feltűnést és tetszést keltett a hallgató közönség minden rétegében. Stowasser János egyáltalán kiváló minden hangszer készítésében, s úgy iskola-hegedűi, mint egyéb gyártmányai a legjobbak és legjutányosabbak.

Irodalom.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenémű folyóirat ép most megjelent XVI. füzeté tartalmazza a következő zeneműújdonásokat. I. Ivánfy I. „Huzd cigány, huzd!” II. Fekete I. „Minapában haragos volt a babám 2 magyar dal. III. Reinecke Károly „Nászmenet” szalon darab. IV. Fichtelberger L. „Szilvalágy” keringő. Minden zongorázó és hegedűsöknök kiváló fontossággal bíró olcsó zenemű-folyóirat havonta kétszer megjelenő mindenkor 10—10 oldal zenét tartalmazó füzeté a legújabb és legjobb választékát hozzák a modern és időszerű magyar dal műdal-salon-tánczene couplék s hegedű darab újdonásokból. Hat füzet egy negyedévben, 60 oldal zeneművel, melyre 1 frt az előfizetés. Előfizetheti a Zenélő-Magyarország, Klöckner Ede zeneműkiadóhivatalában Budapest, VI. Csengery-utca 62. a. honnan megismerésre mutatványszámot ingyen és bérmentve küldenek.

Közgazdaság.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Az üzlet majdnem ugyanazon korlátok között mozgott, mint a mult héten. A jelenleg keresettebb cikkekhez, nevezetesen téli búkköny, téli borsó, homok-búkkönyhöz a bitorhere is sorakozott. Tarlórépát csak mérsékeltlen keresnek, muhar iránt csekély az érdeklődés.

Egyről-másról. (A német aranyvaluta jubileuma. Néhány szó az aranyvalutáról. Aggodalmak Cytiben. A világ pénzpiacza. Pénzügyi helyzet Szerbiában. Az osztrák-magyar bank aranyműveletei.) Az idén lesz huszonöt éve annak, hogy Németország behozta az aranyvalutát. Az erre vonatkozó törvény 1873. évben kelt, mikor az aranyvalutát még általában nagyon merésznek hitték, de ma már sajnos — a bimetalista párt mindenfelé az egész világon feladja eddigi álláspontját. A valuta reform gyors keresztülvitelét az 1873-iki francia háborúnak Németországra való szerencsés kimenetele tette lehetővé, de sikerének egyik főrésze az volt, hogy a különböző német szövetségi valuták helyett egységes pénzrendszert léptetett életbe.

Érdekes, hogy az aranyvaluta egy angol zseniális svindlifogásból fejlődött azzá a hatalmas uralkodó rendszeré, ami napjainkban. A keletindiai háborúk temérdek pénzt emésztettek fel Angliának s nem lehetett a folyton növekedő pénzhányon másképen segíteni, mint az akkor nagyásióju jó ezüstpénz helyett az aránylag kisebb ázsióju rossz aranypénzt veretni. A világpiacot előzőnlő angol aranypénz azután rohamosan szállította le Amerika piacain az ezüst ázsiót, ugy, hogy a megrettent Egyesült Államok nyakra-főre iparkodott túladni óriási ezüst készletén, hogy aranyat szerezzen be, miáltal minimumra csökkentette le az ezüstnek ugyanis rohamosan eső értékét.

A csökkenő pénzértéket emelendő valutáját rendezte a német kormány a francziák öt milliárdnyi hadisarczával. S miután a kontinensen ekkép megvetette lábát az arany, a többi államnak kénytelen kellett Németország után csinálni ezt a közgazdasági salto-mortálét ezt a cifra nyomoruságot.

Különbösen, hogy mennyire rossz egy államháztartásban a tiszta aranyvaluta, bizonyítja szerencsétlen Spanyolország példája, hol az aranyvaluta 120%-ra emelkedett fel. Mindazonáltal

most City embereit aggasztja legjobban a jelen viszonyok között emelkedő aranyvaluta és a newyorki sterlingkurzus, amely mellett az aranykivitel Angliából Amerikába lehetővé válik. Amerika fényes termése és a küszöbön álló gabona campagne még fokozza ezt az aggodalmat és ott úgy lárszik, már számítanak arra, hogy az angol bank az aranykiözönlés meggátolására megszorítja a kamatlábcsavart.

A világpiacon vajmi keveset lehet jelenteni. Nyáriás, csendes, monoton az üzlet mindenhol, melyet nem zavarnak meg az ausztriai zilált politikai viszonyok, az osztrák birodalmi gyűlés berekesztése, mint a politikai köröket. Hatás nélkül marad és nem idéz elő hausset a spanyol-amerikai béketárgyalás se. A kontinens kamatlábai, ha nem is túlságosan alacsonyak, elég méltányosok; a pénz aránylag olcsónak mondható. A magánkamatláb Londonban $\frac{3}{4}\%$, Berlinben $1\frac{9}{10}\%$, Párisban $3\frac{1}{4}\%$, míg Bécsben $3\frac{5}{8}$ — $3\frac{3}{4}\%$ között váltakozik. Nagyobb gazdasági államok között aránylag még nálunk a legdrágább a pénz. $4\frac{1}{2}\%$ -tól, $5\frac{1}{2}\%$ -ig váltakozik a kereskedelmi váltók kamatlába, jóság és időtartam szerint.

A szerb nemzeti bank, mely a kormánnyal egy tízmillió kölesönt kötött volt, eddig csak 7 millió dinárt fizetett le s most képtelennek vallotta magát a hiányzó 3 millió lefizetésére. Az állami pénztárakban nagy a pénzhány s emiatt Popovics pénzügyminiszter Berlinbe utazott, hogy egy pénzügyletet lebonyolítson.

A legutóbbi aranykeresletet ugylátszik az osztrák-magyar bank határozott bimetalista állásfoglalással akarja megakadályozni. Az aranykiadást szűk körre vonta s a legutóbbi kimutatások szerint 2-1 millió ára ércváltót és valutát adott el, míg ellenben a régi valuta kölesönök visszafizetése által 2 millió forint visszakerült, tehát csekély 100.000 frtnyi arany van most künn.

Azonban e fukarkodásnak meg van az az érdekes háttere, hogy a reláció nyereség ércváltói — dacára annak, hogy a kormányok megadták a felhatalmazást az ércalapba való áthelyezésre — még mindig a tartalékalap értekei közt szerepelnek. Sohasem volt az ércalap váltók összege oly csekély, mint most.

Különböben sem a bécsi, sem a budapesti pénzpiac ezt nem érzi meg, mert néhány bank annyi valutát bocsátott e piacok rendelkezésére, hogy némileg a valuta árakat is lenyomta. A piacot leszámítolás végett előzőlő francia pénz pedig csak fokozta e hangulatot. (Pintér.)

Magyar bor Németországban. Mikor még nem pusztította el szőlőinket a filoksza, nagy mennyiségű bort szállítottunk el évről-évre a német birodalomba. Ennek persze ma már vége van: Németország főképp Franciaországból fűdözi a szükségletét, de a monarkia mindemellé még mindig a második helyet foglalja el Németország borszállítói sorában. Azután Spanyolország, Olaszország következnek. Behozatal volt 1897-ben Németországba: Franciaországból 358.529 mm., Ausztria-Magyarországból 75.635 mm., Spanyolországból 73.477 mm., Olaszországból 47.281 mm., Portugáliából 30.402 mm., Törökországból 27.843 mm., Görögországból 16.079 mm., közvetlen fogyasztásra csakis a francia és osztrák-magyar szolgált, míg a többi provenienziákat főképp borházasítás céljából importálták. A mi a monarkiát illeti, kétségtelen, hogy Németországba kivitt bor túlnyomólag Magyarországból ered, de osztrák közvetítés útján került kivitelre. A mi statisztikánk szerint (közvetlenül) 13.871

mm., magyar bor ment a múlt évben Németországba. Mig hazánk 18 millió lakosával 1897-ben több mint egy millió hektoliter idegen bort importált, Németország 50 millió lakosa nem fogyasztott több idegen bort 700.000 hektoliternél. Igaz, hogy Németország par excellence sörfogyasztó ország, de az is bizonyos, hogy ott is meg volna engedve az olasz bor importja 3 frt 20 kros vámtétellel, egész más képet öltene az import, tekintetbe véve az ország nagy fogyasztó képességét. A német legalacsonyabb borvám 10 márk, ezt is csak csekély mennyiségű, házasítására szánt borra alkalmazzák.

Szesztermelés és szeszforgalom. A fogyasztás alá eső szesznek a magyar korona országainak területén július hónapban való termeléséről és forgalmáról a következő ideiglenes kimutatást közlik:

A hivatalos megállapítások eredménye szerint termeltetett 62.201 hektoliter alkohol. 2. Szabadraktárra nyilvánított szeszfinomítóba és szesz-szabadraktárakba fogyasztási adóval terhelten beszállított a birodalmi tanácsban képviselt királyságokból és országokból 5.147 hektoliter. 3. Szeszfőzdekből szabadraktárra nyilvánított szeszfinomítókból és szeszszabadraktárakból elszállított: a) a fogyasztási adó lefizetése mellett 80.439 hektoliter, b) fogyasztási adóval terhelten: aa) a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén fekvő vállalatokba 2.009 hektoliter, bb) a vámvonalon át való kivitelre 11.488 hektoliter, cc) másnemű adómentes felhasználásra (szeszfőzdekből és szeszfinomítókból) 7.947 hektoliter.

A jegybank állása. Az Osztrák-Magyar Bank állása 1898. évi augusztus hó 15-én a következő volt: Bankjegyforgalom 648,092.000 frt. (— 14,961.000 frt), ércérték készlet 492,851.000 frt, (+ 1,419.000 frt), váltótárca 164,101.000 frt. (— 9,405.000 frt), lombardüzlet 25,301.000 frt. (+ 611.000 frt), adómentes bankjegy-tartalék 53,080.000 frt. (+ 6,333.000 forint).

A kimutatás adatai ismét azt igazolják, hogy a jegybank üzletei pangásban vannak. A váltótárca csaknem egy millió forinttal csökkent, az adómentes bankjegytartalék pedig 6,333.000 forinttal gyarapodott. Mindenesetre szokatlan jelenség ez akkor, midőn a nagyobb összegeket igénylő gabonaüzlet is már megindult. A jegybank érckészlete csaknem másfélmillió forinttal emelkedett. Ez az emelkedés nem a visszafizetésekől származik, hanem — mint már jeleztük — onnan van, hogy a bank a múlt héten nagyobb mennyiségű valutát vásárolt össze a bécsi börzén.

Hanyatló külkereskedelmünk Minap tették közzé Bécsben a közös vámterület külkereskedelmének végleges statisztikai kimutatását. E szerint az 1897. évben a behozatal 94-9 millió mmászára, vagyis 755-3 millió frtra rugott az előző évi 88-8 millió mmászával, vagyis 705-8 millió forinttal szemben. A kivitel 153-6 millió mmásza, vagyis 766-2 millió forint volt az előző évi 145-1 millió mmászával, vagyis 774 millió forinttal szemben. A nemes érczek és ércek behozatala 99-9 millió forintra rugott az előző évi 68-8 millió forinttal szemben, a kivitel pedig 51-7 millió forintra az előző évi 42-5 millió forinttal szemben.

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer:

Duka Albert tanácsos Pécs.
Brankovits Péter bérlő Karánsebes.
Könyvesi Pál mérnök Kovil.
Grimm Ármín mérnök „
Berger Jakab tanító Póstyén.
Alexanderssohn Dávid tanító Kapols.
Ardai Simon tanító Gelse.
Ehrman Oszkár magánzó Bécs.
Máder János magánzó Kis-Márton.
Freind Márton szabó Kikinda.
Reinprecht Ferencz magánzó Kis-Márton.
Seidl Hermann énekes Budapest.
Szeifl Lajos énekes „
Helfer József énekes „
Scholez Friczi énekesnő „
Roth Salek énekesnő „
Neuman Lola énekesnő „
Weisz Ferencz igazgató Eszék.
Pap Árpád titkár Budapest.
Korányi Károly mérnök Budapest.
Schwartz Ernő mérnök „
Zipernovszki Ferencz titkár „
Kopstein Fülöp kereskedő Bécs.
Becker Vilmos birtokos Verbász.
Frommer Ernő birtokos Temesvár.
Tarjan Géza birtokos „
Tarjan József birtokos „
Postelh Hedvig magánzó Brűnn.
Molitos Adolf magánzó Zombor.
Sztankovits György mérnök Zombor.
Barna Károly titkár Budapest.
Wodiczka Lajos hivatalnok Budapest.
Choffa Károly mérnök Bécs.
Machner János birtokos Torzsa.
Lővő Károly birtokos Geder.
Spitz Miksa vállalkozó Budapest.
Szallay Adolf mérnök „
Schmidt Gerhard magánzó Beska.
Kolos Miksa kereskedő Bécs.
Fischer Mátyás kereskedő Bécs.
Königstein Dávid kereskedő „
Kalivoda Ferencz kereskedő Budapest.
Füchsl Lipót kereskedő Bécs.
Stanzl Ágoston kereskedő Bécs.
Mayer József kereskedő Budapest.
Klein Hermann kereskedő „
Ungár Mór kereskedő Bécs.
Laufer Adolf kereskedő Budapest.
Engländer Benő kereskedő „
Sándor Ferencz utazó Budapest.
Horváth Mihály utazó „
Feigelstok Zsiga utazó Villány.
Weisbach Adolf utazó Krakkó.
Ziegler Ignác utazó Budapest.

Erzsébet szálloda.

Weisz János mérnök Budapest.
Melokkó Péter gyáros „
Schlanik Antal orvos Almás.
Köpich József kereskedő Budapest.
Kovács József kereskedő „
Macher Antal kereskedő „
Dragonits József kereskedő „
Neuman Lipót kereskedő „
Hoffman Lipót kereskedő Bécs.
Löpich József kereskedő Budapest.
Chrappa Antal kereskedő Bécs.

Fábry szálloda.

Csavics Brankó kereskedő Bécs.
Bardakovits Pál színész Ujvidék.
Plamenatz Pierre Szt.-Pétervár.
Brdanov Gavra napszámos Piros.

Fehér hajó (Rakios) szálloda.

Orth Lajos földmives Torzsa.
Goldstein Fülöp vendéglős Eszék.
Roller János hivatalnok Budapest.
Zsebetits Mátyás vendéglős Ruma.
Manojlovits István kereskedő. Szt.-Tamás.
Jagerovits S. kereskedő Opoval.
Arsits Pál kereskedő Mladenovezi.
Schaffer Mór kereskedő Feketehegy.
Paresits Milos kereskedő Mladenovezi.
Vukits Károly pinceszér Temesvár.

Nyilt-tér.*

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szénadtartalmánál fogva, specifeus óvószer is a typhus, cholera és a gyermekek typhoid-szerű tavaszi nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknek gyógyítja. Kellően hatván be szénávanál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinek pedig nélkülözhetetlen hűtő, húghajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borvíz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

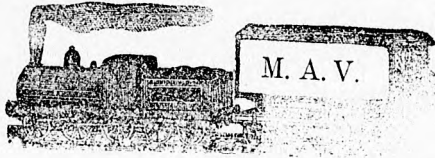
Főraktár:

ÉDESKUTY L.

cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V. Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

NYÁRI MENETREND.

1898 május hó 1-jétől.

		Személy vonat		Vegyes vonat		Gyos vonat	
		ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
Budapest	ind.	10 20	7 35			2 40	
Szabadka	érk.	4 09	1 —			5 57	
"	ind.	5 40	1 47	4 —		6 09	
Hegyes-Feketehegy	érk.	6 57	2 57	6 02	6 57		
"	ind.	6 59	2 58	6 07	6 58		
Verbász	érk.	7 14	3 13	6 30	7 10		
"	ind.	7 19	3 18		7 11		
Ujvidék	érk.	8 29	4 14		7 56		
"	ind.	8 36	4 21		8 03		
Zimony	érk.	10 51	6 32		9 35		
"	ind.	11 12	6 55		9 50		
Belgrád	érk.	11 22	7 05		10 —		
Belgrád	ind.	4 15	8 05		5 31		
Zimony	érk.	4 26	8 16		5 40		
"	ind.	4 56	8 50		6 11		
Ujvidék	érk.	7 42	11 07		7 43		
"	ind.	8 02	11 14		7 50		
Verbász	érk.	9 07	12 11		8 32		
"	ind.	9 12	12 15	5 12	8 33		
Hegyes-Feketehegy	érk.	9 30	12 32	5 37	8 45		
"	ind.	9 33	12 33	5 42	8 46		
Szabadka	érk.	10 53	1 46	7 47	9 34		
"	ind.	11 26	2 20		9 46		
Budapest	érk.	7 05	7 35		1 05		
Hegyes-Feketehegy	—	ind. 8 ⁴²	d. e. —	7 ³⁰	este		
Kula	érk. 9 ⁷	—	7 ⁵⁹	9 ¹²	—	8 ⁰⁴	
Torzsa	" 9 ⁴¹	—	8 ²⁷	9 ⁴²	—	8 ²⁸	
Palánka	" 11 ¹³	d.e. 9 ⁴⁴	este —				
Palánka	érk.	ind. 5 ⁰⁸	reggel —	3 ²⁷	d. u.		
Torzsa	" 6 ⁴⁰	—	5 ²	6 ⁴⁷	—	5 ²³	
Kula	" 7 ¹²	—	5 ⁵²	7 ¹⁷	—	6 ⁰⁷	
Hegyes-Feketehegy	" 7 ⁵¹	d.e. 6 ²⁷	est. —				

A dupla fekete vonalak éjjeli időt jeleznek.

Nincs többé lábfájás

sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagana, sem fagyos láb, sem lábégés, rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr. HÖGYES-féle az egész világon szabadalmazott Asbest talpbetéttel látja el.

Párja egyszerű —.60 kr kettős vastagságú frt 1.20. Az Asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított. Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utca 18.

↳ Visszonteladóknek megfelelő árengedmény. ↳

Egyedüli elárúsító raktár Ujvidéken:

Kertész Mór „Mödlingi cipőgyár.”

Stowasser János

csász. és kir. udvari hangszergyáros.

Egyesegyedül szabadalmazott, javított TÁROGATÓ feltalálója.

== Budapest, II. Lánchid-utca 5. ==

- Hegedűk 3, 4, 5, 6, 8 frttól feljebb.
- Kijátszott régi mesterhegedűk 20, 25, 30, 40 frttól feljebb.
- Gordonkák 8, 10, 12, 15 frttól feljebb.
- Czimbalmok erőteljes csengő hanggal 35 frttól 300 frtig.
- Tárogató ősi magyar hangszer.
- Szárnykürtök és trombiták 14, 18 és 20 frt.
- Harmonikák erős orgona hanggal 3, 4, 5, 6, 8 frttól feljebb.

↳ Hegedű vonóval és tokkal 8 frt. ↳

Javítások pontosan és legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Zenekarok részére szükséges hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabb áron szállíthatnak.

== Árjegyzékek ingyen és bérmentve. ==

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

T. cz.

Az igen tisztelt közönség becses figyelmét bátorodom jól berendezett

KÖNYVNYOMDÁMRA

felhívni; mindennemű kivitelű és jutányos nyomtatványokkal szolgálhatok.

Tisztelettel

Hirschenhauser Benő.

1-15

5800. szám
tkv. 1898.

Árverési hirdetés.

Az ujvidéki kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Ritter Borbála végrehajtható Vain szül. Veszelinov Jéca végrehajtás szenvedő elleni 20 frt. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az ujvidéki 2471. számú tjkvben A) alatt foglalt Vain Veszelinov Jéca nevében álló 947. hrsz. 630 öi. sz. ház és beltelekre az árverést 400 frtban azonnal megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1898. évi augusztus hó 31. napján d. u. 3^{1/2} órakor Ó-Futtak községhezánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3383. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Ujvidéken a kir. trvszék mint tkvi hatóságnál 1898. évi június hó 25. én.

Kühnel

kir. törvényszéki bíró.

A vasúti hid mögött fekvő
mészégetőm 3 kemenczével
s melléképületekkel
jutányos áron eladó.

Kovácsévics Krisztina.

2-2

Duna-utca 12. sz. a.

Kőbányai Király Sörfőző

Részvény-Társaság.

Alaptőke 4,800,000 korona.

Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legújabb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamata miatt kedvelt **üdítő itai és gyógyhatásánál** fogva a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják, különösen **dr. Korányi Frigyes és dr. Kólli Károly** egyetemi tanár urak tanusítják, hogy ezen sör sikeresen használható bizonyult.

Idő bajokban, vérszegénységben, emésztési zavarokban, gyengeségben, maláta-sörünk kétségtelenül valódi gyógyító szer.

Árak vidékre: Nagy láda: 60 kis palaczk 6 frt, betét 4 frt összesen 10 frt.

Kis láda: 30 kis palaczk 3 frt, betét 2 frt összesen 5 frt, budapesti vasúti állomásra szállítva utánvétellel.

Hónapokig eltartható.

A ládákért és palaczkokért adandó 4 forint illetve 2 frt betétet, azoknak bérmentes visszaadásakor visszaszolgáltatjuk.

Megrendeléseket elfogadnak: Gyári irodánk Kőbányán, városi irodánk: Budapest, VII., Kertész-utca 40. és helybeli főraktárosunk:

KASSOVITZ ZSIGMOND.

5-20

Uj! Uj! Uj!

„Trombita-szajharmonika.“

(Nagyszerű találmány.) Az elmésen szerkesztett s alkalmazott trombitakürtő által a hang meglepő, rendkívül erős és „nagyon hatásos“!!! Mindent nagyban felülmul!! Minden harmonikajátszó ezen újdonság által **valójában** el van ragadtatva. Kettős szólamu, extra ff. hangok. A legnagyobb haladást azonban az **uj iskola** képezi, a melynek segélyével mindenki ezen felséges hangszeren **igazán** rögtön játszani tud (szép dalokat, táncdarabokat.) Ára iskolával együtt **csak 2.80 forint franko**, a pénz előleges beküldése mellett vagy utánvétellel.

MAX RIEHL, Hangszergyáros, Graslitz (Csehország)

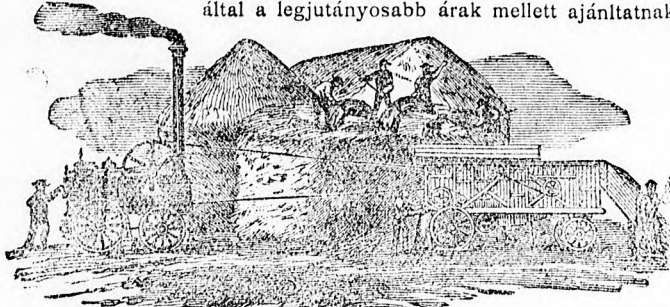
leghíresebb gyárváros hangszerekben.

2-3

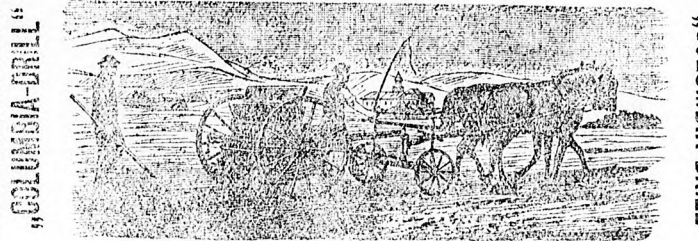
CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil es gőzcseplőgép-keszletek 2^{1/2} egész 12 lóerőig, szalma-kezelőgépek, here-cseplők, tisztító-rostak, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,

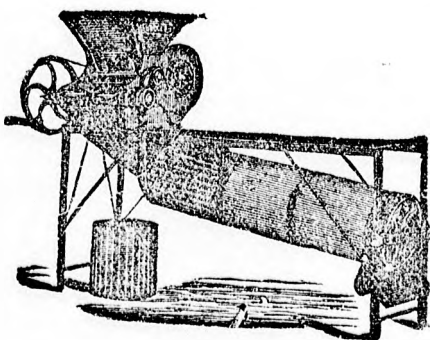
Legjobb sorvetőgépek, boronák, szeeszkavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egyetemes aczélekék. Két- és háromvasúti ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Mindegyik arjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Millenniumi kiállítás 1896: Nagy millenniumi érem.

STAHEL és LENNER Budapest, Trieur- és lemezlyukasztó-gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. sz., Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai.

Lyukasztott vagy hasított lemezek tetszés szerinti nagyságban ipari vagy gazdasági célokra.

8-10

Arjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

Hirschenhauser Benó könyvnyomdája Ujvidéken.